

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus De Obligationibus Specialibus Certorum Statuum, De
Sacramentis In Genere, Et In Specie, Et De Censuris Et Irregularitatibus

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, MDXXXIV.

VD18 90392167

Caput III. De Missæ Sacrificio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41032

& approbata à Trid. sess. 21. c. 2. Item eam distribuere sine stola, Superpelliceo, vel Alba; quia est contra reverentiam ei debitam, & Præceptum Ecclesiæ.

CAPUT III.

De Missæ Sacrificio.

Q. I. **A**N Eucharistia est verum Sacrificium?
 Resp. **A**ff. Est de fide, ex Trid. sess. 22. can. 1. 2. & 3. Ratio est, quia Sacrificium propriè dictum est oblatio externa substantiæ sensibilis, per ejus realem immutationem facta Deo, in testificationem supremi Domini Dei in omnes creaturas, & harum ad eum subjectionis. At hæc omnia conveniunt Eucharistiæ; nam per eam offertur Deo Corpus & Sanguis Christi, quæ sunt sufficienter sensibilia per species consecratas; & per actionem sacrificantis immutantur, quatenus per eam ponuntur Corpus & Sanguis sub speciebus corruptibilibus in statu realiter diverso, & inepto ad usus naturales ac humanos Corporis & Sanguinis, atque tendente ad destructionem seu desitionem, quatenus, speciebus corruptis, necessariò ibi desinunt esse Corpus & Sanguis Christi. Fitque hæc oblatio ex institutione Christi ad agnitionem supremi Dei in res omnes Domini, quod nempe sit ipse autor supremus rerum omnium, Dominus vitæ

& necis, ad cuius gloriam omnia referri debeant. Et verò cum Sacrificium sit actus Religionis perfectissimus, quo Deo cultus ipsi soli proprius ac debitus exhibetur, non debuit eo carere vera ac perfectissima Religio.

Not. Sacrificium Missæ est simul. 1. Latreuticum seu honorarium, in quantum offertur Deo in agnitionem supremi eius Domini. 2. Eucharisticum, in quantum fit in gratiarum actionem pro acceptis Beneficiis. 3. Propitiatorium, quatenus offertur, & valet ad remissionem peccatorum, & pœnæ eis debita. 4. Impetratorium, quatenus fit & valet ad impetranda à Deo Beneficia.

Q. 2. Quinam sunt Sacrificii Missæ effectus?

Resp. 1. Ut propitiatorium, confert iis pro quibus offertur, remissionem peccatorum mortalium & venialium quoad culpam, & pœnam temporalem peccatis condonatis debitam, ex Trid. sess. 22. cap. 2. docente *Sacrificium istud esse verè propitiatorium... hujus quippe oblatione placatus Dominus gratiam & donum pœnitentiæ concedens, crimina & peccata etiam ingentia dimittit. & can. 3. Si quis dixit Missæ Sacrificium soli prodesse sumenti: neque pro vivis, & defunctis, pro peccatis, pœnis, satisfactionibus, & aliis necessitatibus offerri debere, anathema sit.* Producit autem immediatè remissionem pœnæ temporalis, peccatis quoad culpam remissis, debita, idque plus aut minus pro

pro voluntate Dei, & devotione subjecti. Remissionem verò peccatorum quoad culpam producit solùm mediatè, quatenùs ejus intuitu conferuntur gratiæ actuales, quibus peccator, pro quo oblatum est, excitatur & perducitur ad poenitentiam sufficientem cum Sacramento in re vel in voto suscepto ad justificationem: quia tamen sæpe homo iis gratiis resistit, ideò non semper hic effectus obtinetur.

Resp. II. Ut impetratorium est, habet vim impetrandi omnia genera beneficiorum etiam temporalium, quatenus ad salutem conducunt sed secundùm dispositionem divinæ providentiæ: nam hoc Sacrificium continet Christum, & ejus merita hanc vim habentia.

Observa 1. Hos effectus parit Sacrificium Missæ ex opere operato; quia non conferuntur ex opere operantis; & quia Christus est non solùm victima, sed etiam offerens principalis. 2. Ut Missa specialiter profit uni potius quàm alteri, requiritur applicatio à Sacerdote facta. Sufficit, si ante Missam adfuerit intentio eam applicandi tali, nec fuerit retractata. Ut autem is, pro quo offertur, accipiat gratias actuales, sufficit, si non habeat voluntatem contrariam. At ut recipiat remissionem poenæ temporalis, requiritur status gratiæ, & ut peccata, quorum poena remittitur, sint ante remissa quoad culpam. 3. Juxta multos offerri potest pro conversione Infidelium & Hæreticorum

corum, & Excommunicatorum, modò non nominentur in Orationibus.

Q. 3. *An Sacerdotes tenentur aliquando celebrare?*

Resp. Omnes tenentur jure divino sub mortali. Prob. 1. ex Luc. 22. *Hoc facite in meam commemorationem.* quibus verbis, ut Trident. sess. 23. c. 1. testatur, Christus Apostolis eorumque in Sacerdotio successoribus, ut offerrent, præcepit. 2. Quia Sacerdotes omnes in sua ordinatione accipiunt non solum potestatem, sed etiam munus & Officium Sacrificandi per se illi annexum, ex illo Heb. 5. *Omnis namque Pontifex ex hominibus assumptus, pro hominibus constituitur in ius, quæ sunt ad Deum, ut offerat Sacrificia.* At quisque munus susceptum exequi tenetur graviter in re gravi, ut in hac, & uti potestate sibi concessâ in honorem Dei & utilitatem proximi; ut patet ex damnatione servi inutilis ob talentum absconditum, Matth. 25. Quare S. Thom. 3. p. 4. 82. a. 10. ait, quòd Sacerdos etiamsi curam animarum non habeat, *celebrare teneatur in præcipuis Festis.*

Tenantur etiam jure Ecclesiastico: nam Conc. Later. 4. c. *dolentes.* de celebrat. inter peccata Sacerdotum recenset, quòd vix quater in anno celebrent, & addit: *Hæc igitur & similia sub pœna suspensionis inhibemus.* & Trid. sess. 23. c. 14. sic statuit circa quoslibet Sacerdotes:

dotes: *Curet Episcopus, ut ii saltem diebus Dominicis, & Festis solemnibus; si autem curam habuerint animarum, tam frequenter, ut suo muneri satisfaciant, Missas celebrent.* In Ecclesiis verò Cathedralibus, Collegialibus, & Conventualibus quotidie celebrari Missa debet sub mortali saltem ab aliquo, præsertim ex usu Ecclesiæ vim legis habente, vel etiam ex fundatione.

Q. 4. *Quando, quoties, ubi, & quâ horâ celebrare licet?*

Resp. I. Quolibet die celebrare licet, exceptâ feriâ. 6. Majoris hebdomadæ, Feriâ verò 5. & Sabbato ejusdem Missa privata dici non potest, sed unica publica seu solemnis in singulis Ecclesiis. Ita praxis Ecclesiæ decretis Pontificum firmata.

Resp. II. Non licet nunc plures Missas eodem die dicere, præterquam in Natali Domini, & in casu necessitatis cum licentia Episcopi, dum idem Sacerdos duas habet Parochias, ex c. 3. *de celebrat.* & ex consuetudine vim legis habente.

Resp. III. Secluso privilegio non licet sub mortali, ob materiæ gravitatem, celebrare nisi in loco consecrato, vel auctoritate Episcopi Benedicto, vel in Oratorio ad divinum tantum cultum dedicato, & per Episcopum designato. ex Trident. sess. 22. & c. 12. *de consecr. dist. 1.* idque confert ad reverentiam tanto Mysterio debitam, & ad fidelium devotionem

nem

nem augendam. Excipitur casus necessitatis publicæ, dum Ecclesia est diruta, ne populus sacro careat, vel deest, ut in castris, & in litore maris. c. 30. ead. imò nunc in mari celebratur ex licentia Papæ.

Resp. IV. Jure communi, Missa non debet ante auroram absolvi, nec post meridiem inchoari, ex Missali Roman. & consuetudine generali. Excipitur 1. Missa Nativitatis Domini. 2. Casus necessitatis conficiendi Eucharistiam pro Viatico. 3. Ex consuetudine vel tacita licentia in pluribus locis hora antevertitur, vel differtur, & in hyeme in gratiam opificum vel similium pluribus horis ante solis ortum celebratur. Porrò per auroram intelligitur prima lucis irradiatio, quæ excepto tempore utriusque æquinocitii durat per horam cum dimidia, & aliquando per duas horas pro diversis mensibus. Unde unâ horâ & dimidiâ ante solis ortum sacrificare licet. Dicunt multi, licere uno aut altero quadrante post meridiem inchoare Missam, ex causa rationabili, v. g. ob supplicationem, vel concionem publicam protractam ultra meridiem.

Q. 5. Quenam requiruntur ad celebrandum?

Resp. Sub mortali requiruntur. I. Lapidem Altare ab Episcopo consecratum, fixum, aut portatile tam amplum, ut hostiam & majorem partem Calicis capiat, ut docet Missale Rom. Portatile amittit suam consecrationem,
cum

cum nulla pars contrafacti lapidis Calicem cum Patena capere potest. Fixum suam perdit tum per fractionem illam notabilem, tum etiam per separationem è loco suo sive basi, c. 3. de consecrat. Disputant, an Reliquiæ Sanctorum sint necessariae ad consecrationem altaris, & an si locus seu sigillum, continens reliquias, frangantur, aut auferantur reliquias, Altare consecrationem amittat.

2. In Altari tres mappæ, ab Episcopo vel alio habente potestatem benedictæ, Superiori saltem oblongâ, quæ usque ad terram pertingat, duabus aliis brevioribus, vel unâ duplicatâ, quæ pro duabus habetur, ex Rubric. Missal. & ex c. 27. dist. 2. de consecr.

3. Calix & Patena consecrata ab Episcopo, vel alio, ex privilegio Papæ, debent esse ex Auro, aut Argento, vel cogente paupertate ex Stanno, c. 44. & 45. de consecrat. dist. 1. & Missale Romanum ait: *debet esse vel Aureus, vel Argenteus, aut saltem habere cuppam argenteam intus inauratam & simul cum Patena itidem inaurata.* Calix amittit suam Consecrationem, ideòque non licet eo uti. 1. dum cuppa Calicis fixi separatur à pede per fractionem; quia consecratio cadit in totum Calicem per modum unius indivisibiliter: secùs, si pes sit tornatilis; nam tunc consecratio cadit in solam cuppam. 2. Si interior cuppæ superficies denuò inaretur; quia aliam habet superficiem non consecratam, quæ tamen debet esse con-

consecrata ob contactum immediatum Eucharistiæ: idem dic de Patena. Neutrum tamen amittit consecrationem, etsi perdat paulatim Aurum quo inauratum est, quia id quod remanet erat consecratum; neque si quis ea sacrilegè adhibuisset in usus profanos, vel si ab Aurifice resarciatur, modo nulla fiat fractio notabilis, aut mutatio superficiei interioris Cuppæ, vel Patenæ; nam id nullibi jus statuit.

4. Corporale lineum mundum, benedictum ab Episcopo, vel alio potestatem habente, sufficiens ad commodè continendum Calicem & Hostiam c. 46. *de consec. dist. 1.* item Palla similiter benedicta & linea saltem qua parte Calicem tangit: & Purificatorium lineum.

5. Lumen ex c. *ult. de celebrat.* ex Missali Rom. & consuetudine requiruntur duo luminaria cerea: tamen in casu necessitatis unum sufficit, imò juxta aliquos aliud lumen ex alia materia.

6. Crucifixus exsculptus, nisi expositum sit SS. Sacramentum.

7. Missale, nam est instrumentum necessarium; memoria enim labilis est, & non licet in actione tam sacra se exponere periculo errandi, vel omittendi aliquid.

8. Vestes benedictæ ab Episcopo, vel alio habente hoc privilegium, nempe Amictus, Alba, Cingulum, Manipulus, Stola & Casula.

Ita

Ita ut si quid horum desit, omittenda sit Missa; quia actio, quæ debito modo fieri nequit, potius omittenda est, quam indecenter exercenda. Ista amittunt suam benedictionem per lacerationem seu fractionem, & imminutionem notabilem, per quam desinunt esse apta ad usum suum: ut si ab Alba manica separetur; si cingulum ita rumpatur, ut nulla pars ad cingendum sufficiat: secus, si pars fracta sufficiat, nam hæc manet benedicta ob retentam aptitudinem ad usum proprium: item totum cingulum manet benedictum & aptum, si antequam frangatur, remedium adhibeatur connexioni fortiori partium, etiamsi per nodum. Juxta S. Antonin. & alios licet uti stolâ pro manipulo vel cingulo, & manipulo pro stola, si sit satis longus, quando aliter fieri nequit; quia hæc omnia sunt benedicta, & apta ad talem usum: si priusquam figura vestis destruat, ad eam reficiendam assuantur paulatim aliqua, etsi ea non sint benedicta, eadem vestis moraliter benedicta manet: nam accessorium non tollit principale, sed ejus naturam sequitur; nisi tanta huic accessio fiat, ut possit penè novum censer.

9. Minister, isque masculus, non foemina, ex Missali Rom. & c. 1. de cohab. Cler. ibi: *Nulla foemina ad altare presumat accedere, aut Presbytero ministrare.*

Hæc autem omnia requiruntur sub mortali, ob Ecclesiæ præceptum, & universalem

consuetudinem, vim Legis habentem in re gravi, utpote pertinente ad reverentiam Eucharistiæ, & debitum modum sacrificandi.

Q. 6. *Quenam circa hoc observanda sunt?*

Resp. Sequentia. 1. Nihil licet addere vel detrudere iis, quæ in Missali præscripta sunt, ut vetat Trid. sess. 22. & Pius V. in virtute S. obedientiæ præcipit, ut Missa juxta ritum, modum, ac normam Missalis Romani legatur, & ne quis in celebratione Missæ alias Cere-
monias, vel preces, quàm quæ hoc Missali continentur, addere, vel recitare præsumat. Quod intellige, *salvis*, Ecclesiarum usibus; nam quædam Dioceses habent Missale proprium, & in aliquibus diversum à Romano. Item Urban. VIII. mandavit in omnibus & per omnia servari ab omnibus ubique Rubricas Missalis Romani, ut videre est initio ejusdem Missalis. Quæ obligatio ex genere suo gravis est, cum sit imposita in virtute S. obedientiæ, & de re ad cultum divinum pertinente. Unde illam violare est mortale vel veniale, pro quantitate, vel qualitate rei aut actionis omissæ vel mutata; gravius verò in Canone: sic mortalis est omissio elevationis Hostiæ consecratae, immisionis particulæ Hostiæ in Calicem, &c. In additione verò levitas materiæ rarò locum habere potest, ob injuriam, quæ inferitur Ecclesiæ usurpando potestatem ei propriam statuendi ea, quæ ad ritum celebrandi

brandi pertinent, qui in Ecclesia uniformis esse debet; & ob periculum superstitionis ac erroris.

2. Preces pro singulis vestibus in Missali præscriptæ nequeunt sine peccato omitti, ex communi sensu & praxi piorum: secus, de precibus, quæ dicuntur *preparatio ad Missam*; nam in Missali proponuntur pro opportunitate Sacerdoti recitandæ, quod præceptum non sonat.

3. Non licet celebrare recto capite, c. 57. *de consec. dist. 1.* vel cum Pileolo sine licentia, eâque Papæ, ex decreto Urbani VIII. in Missali. item sine veste talari & calceis, ex Missali Rom.

4. Tenetur Sacerdos perfectè ac integrè tantum ministerium exequi; proinde diligenter præcavere omnes defectus etiam accidentales. Si tamen aliquid omissum est non ita grave, ordinariè non est supplendum iterando aliquid, vel præpostero ordine dicendo aut faciendo: quia id ordinariè perturbationem & scandalum populi affert; & ista accidentalia ad decorem & reverentiam non juvant, dum non fiunt suo loco ac tempore, debitoque ordine. Si verò aliquis defectus substantialis circa materiam vel formam, vel integritatem Sacrificii commissus sit, debet suppleri; quia facere Sacrificium mutilum & imperfectum est contra præceptum Christi. *Quod si valde probabiliter dubitat se aliquid essentielle formæ*
 U 2 *omisisse,*

omississe, iteret formam saltem sub tacita conditione. Missale Rom.

5. Nunquam licet directè intendere mutilationem Sacrificii, ita ut non liceat ob metum mortis intentatè consecrare solum panem ad communicandum infirmum, prævidendo vinum defecturum: quia talis intentio cum repugnet præcepto divino negativo, est intrinsicè mala. At exculant Sacerdotem qui post consecratam Hostiam, ob evidens ac inopinatum &ürgens mortis periculum eam consumeret, & consecratione Calicis omisâ fugeret: quia tunc non intendit, sed solum permittit imperfectionem, Sacrificii ob extremam necessitatem. Si tamen inde scandalum vel contemptus Religionis sequeretur, teneretur Sacrificium perficere cum quovis periculo.

6. Missam inchoatam abrumpere non licet sine justa causa, qualis est administratio Baptismi, vel Pœnitentiæ in necessitate, concio vel promulgatio edictorum Ecclesiæ ante oblationem, &c. ut fert usus. Qui autem Missam inchoavit, tenetur sub mortali illam absolvere, c. nihil. 7. q. 1. & c. 57. de consec. dist. 1. nisi excusetur ob impotentiam subito eventientem ex mentis deliquio, gravi infirmitate, &c. Sed tunc si redire & proficere nequeat, & consecratio facta sit, alius Sacerdos debet sacrum perficere, c. illud 7. q. 1. nam Sacrificium non debet relinqui imperfectum. Imò tenetur Sacerdos cessare, si ante conse-

cræ-

erationem se culpæ mortalis reum, vel Censurâ ligatum, vel non jeiunum esse recordetur, & nullum timeatur scandalum. Quòd si absque gravi scandalo cessare nequeat, elicita perfectâ contritione sacrum perficiat. Item cessare tenetur, si ante cœptum Canonem Ecclesia violetur, vel excommunicatus non toleratus ex ea egredi nolit. *Quod si timeatur incursus hostium, vel alluvionis, vel ruina loci ubi celebratur, ante consecrationem dimittatur Missa: post consecrationem verò Sacerdos accelerare poterit sumptionem Sacramenti, omissis omnibus aliis.* Missale Roman. de defect.

7. In requisitis ad Sacrificium indecentia & immundities notabilis est mortalis ob gravem irreverentiam contra præceptum tum naturale & divinum, quo res sacræ decenter ac reverenter tractari debent: tum Ecclesiasticum, c. ult. de custod Euchar. ex Conc. Gener. Later. 4. ibi: *Præcipimus ut Oratoria, vasa, corporalia & vestimenta munda & nitida conserventur. Nimis enim videtur absurdum in sacris sordes negligere, quæ dedecere etiam in profanis.* unde ex Missali Rom. vestimenta sacra, non debent esse lacera aut scissa, sed integra, & decenter munda ac pulchra. Contra quod graviter peccant ii quibus incumbit horum custodia, vel obligatio ea suppeditandi, & superiores qui ista non curant.

8. Linteanima & vestimenta sacra detrita, & jam ad proprium usum inepta, debent igne

consumi, & eorum cineres in piscinam projici; nec licet ea in usus profanos convertere, vel vendere, *c. altaris. de consec. dist. 1.* Sicut nec ligna & lapides Ecclesiæ dirutæ vel altaris; nam lex generalis est: *semel Deo dicatum, non est ad usus humanos ulterius transferendum.* Reg. 51. Jur. in 6. Vasa tamen sacra igne transmutata, possunt ob necessitatem pauperum vendi, & sic usibus profanis deservire. Quæ verò usibus profanis deservierunt, possunt in usus sacros, formâ eorum mutatâ converti: sic paganorum delubra in templa conversa sunt.

9. Vas, in quo Eucharistia asservatur, debet esse consecratum, ex Missali Rom. præscribente ut Hostiæ consecrandæ ponantur vel supra Corporale, vel in vase aliquo benedicto: & ideo extat ejus benedictio specialis in Rit. Rom. cum aliis. Nam (ut ait S. Thom. 3. p. q. 83. a. 3. in reverentiam hujus Sacramenti à nulla re contingitur nisi consecratâ. Idem dic de lunula quæ debet esse ex auro, aut argento, vel si paupertas cogat ex stanno.

10. Sacra Vasa etsi vacua, quæ Corpus & Sanguinem Christi contingunt, vel Chrismate uncta sunt, tangere non licet Laicis, nec fœminis etiam religiosis, sed solis Ministris sacrat. *c. 41. de consec. dist. 1. & c. sacratas dist. 23.* Quòd si tangant sine contemptu, ex communi erit solùm culpa venialis; imò nulla, si subest aliqua necessitas, vel causa honesta. Quamdiu verò Vasa continent Corpus vel Sanguinem

nem

nem Christi, nemo sine mortali, præter Sacerdotem & Diaconum; potest ea contingere, sine absoluta necessitate, ex c. 26. *dist.* 23. quia res est gravissima. Iisdem non licet Corporalia & Purificatoria tangere, antequam à Sacerdote vel Diacono laventur, ex c. 40. *de cons. dist.* 1. Quia Corpus vel Sanguinem Christi contingunt. Omnibus autem Laïcis licet aliàs vestes & pallas benedictas tangere cum debitâ reverentiâ; quia Eucharistiam immediatè non contingunt, nec sacro Chrismate unctæ sunt.

Q. 7. Quenam observanda sunt circa stipendium Missarum?

Resp. Sequentia. 1. Licet stipendium justum pro Missa accipere, non quidem ut pretium, quod esset Simoniacum, sed in sustentationem; nam æquum est, ut qui in commodum alterius occupatus est, ab eo sustentetur, habitâ ratione temporis quo sic occulatur, & statûs occupati. Stipendium autem justum est illud, quod lege vel consuetudine approbatâ constitutum est: nam licet stipendium illud non sit verè pretium, tamen servat proportionem pretii, quatenus in eo servanda est ratio justitiæ. Sicut ergo illud est justum pretium, quod est lege taxatum, vel communiter consuetudine receptum: ita etiam stipendium. Quare qui amplius exigit, vel accipit, tenetur restituere; cum ille excessus non sit debitus,

nec sponte ac liberaliter dari censeatur. Hinc si quis amplius ultrò offerat ex ignorantia justitiam stipendii, monendus est: si verò taxationem noverit, censeatur excessum liberaliter dare.

2. Cum datur stipendium ut celebrentur Missæ in tali numero, in tali loco vel tempore, pro tali causa, &c. hæc omnia ex justitia servari debent: nam dans non vult transferre dominium stipendii, nisi sub hac conditione; & alter accipiens hoc ipso se obligat ad id omne quod petitur. Hinc peccat graviter Sacerdos si diu differat: nam intereâ magno spirituali fructu injustè privat eos, quorum debitor est. Imò tenetur ad restitutionem, si ideò Missa non profuerit ad specialem intentionem ejus, qui stipem dedit, v. g. ad aliquem successum, cujus occasio ante celebrationem perierit; nam defraudavit intentionem ob quam stipendium datum est. Idcirco non ei licet plura stipendia accipere pro totidem Missis, quas prævidet non posse celebrari, nisi post longum tempus, si offerens expressè in id non consentiat: nam alioqui sæpè contingeret illas non posse amplius dici propter causam ab offerente intentam, v. g. pro infirmo, qui ante morietur, pro vincendâ tentatione, pro felici exitu negotii, pro aliquo alio beneficio, quod postea obtineri non poterit.

3. Non licet anticipatè dicere Missam pro iis, qui sibi primùm offerent stipendium. Nam

1. Id est contra usum Ecclesiæ, & prohibitum à
S. Con-

S. Congregatione Cardinalium auctoritate Pauli V. 2. Dans stipendium intendit ut post datum Missa sibi applicetur: tum quia sæpè aliàs non posset obtineri finis intentus, ut cum petitur in remissionem peccatorum postea commissorum: tum ut melius se disponat ad effectum Sacrificii accipiendum. 3. Deus sicut neque punit neque remunerat anticipatè ex his quæ prævidet futura: ita nec confert anticipatè effectum Sacramenti, aut Sacrificii.

4. Qui stipendium majus solito pro Missis accepit, tenetur integrum dare iis, quibus Missas celebrandas committit, nec potest partem sibi retinere. Nam 1. Sine justo titulo partem illam retineret: nam non ei gratis ac liberaliter donata est; sed intentio dantis est, ut celebrans totum stipendium recipiat; cui proinde totum debetur. Nec accipiens comparavit illius stipendii dominium, nisi cum obligatione, ut vel ipsemet sacrificet, vel alteri sacrificaturo pro sustentationis stipendium dante largiatur. 2. Hoc sapit turpe lucrum. 3. Urbanus VIII. id expressè vetuit decreto *Cum sæpe.* & Alex. VII. damnavit hanc proposit. *Post decretum Urbani potest Sacerdos, cui Missæ celebrandæ traduntur, per alium satisfacere, collato illi minori stipendio, aliâ parte stipendii sibi retentâ.*

5. Non licet pro una Missa accipere plura stipendia, nec pluribus acceptis licet unâ Missâ

U 5

satis-

satisfacere: nam qui dant stipendia, intendunt tot pro se fieri, & specialiter sibi applicari Sacrificia, & solùm sub hac tacita conditione dant. Ideò Alex. VII. damnavit hanc propos. *Non est contra justitiam pro pluribus Sacrificiis stipendium accipere, & Sacrificium unum offerre: neque etiam contra fidelitatem, etiamsi promittam, promissione etiam juramento firmatâ danti stipendium, quod pro nullo alio offeram.* Quamvis enim unius Missæ valor sit infinitus secundùm rem, quàm continet, nempe Christum & ejus merita, est tamen limitatus secundùm applicationem. Christi enim merita quamvis infinita non applicantur secundùm sui infinitatem, sed finito modo, quem Deus definivit. Imò qui stipendia diversa singula justo minora sive ab uno, sive à pluribus accepit pro pluribus Missis, non potest illa ad justum pretium reducere, & per pauciora Sacra satisfacere: nam hoc ipso quod acceptat stipendia minora, censetur jure suo cedere, & reliquum condonare; tacitèque promittit se totidem Sacra dicturum. At gravis est obligatio servandi pacta: aliàs rueret fides in societate humanâ. Unde S. Congregatio auctoritate Urbani VIII. sibi specialiter attributa præcepit Sacerdotibus, ut tot Missas pro pluribus stipendiis incongruis celebrent, quot pro illis præscriptæ sunt, *ita ut aliòquin suæ obligationi non satisfaciant, quin imò graviter peccent, & ad restitutionem teneantur.* in Bullario Tom. IV. p. 88. quia

quia nempe stipendium sub hâc conditione ac onere datum & acceptum est.

6. Qui ab aliquo stipendium accepit, non ei licet ab altero quidquam accipere, ut ei applicet in eâdem Missa eam fructus partem, quæ ipsi Sacerdoti contingit. Nam 1. Hoc repugnat praxi Ecclesiæ, & sensui ac intentioni fidelium. 2. Hoc ipso quod Sacri applicatio alteri debita est ex justitiâ, ei debiti sunt omnes fructus, quorum est capax. 3. Fructus ille nequit alteri applicari. 4. Alexander VII. damnavit hanc propos. *Duplicatum stipendium potest Sacerdos pro eâdem Missa licite accipere, applicando petenti partem etiam specialissimam fructus ipsimet celebranti correspondentem; idque post decretum, Urbani VIII.*

7. S. Congregatio confirmante Urbano VIII. declaravit, *Sacerdotes, quibus diebus tenentur Missas celebrare, ratione Beneficii, seu Capellæ, Legati, aut Salarîi, si Eleemosynas pro aliis etiam Missis celebrandis susceperint, non posse eâdem Missâ utrique obligationi satisfacere.* In Bullario Tom. IV. p. 91. Et verò aliàs acciperetur duplicatum stipendium pro una & eadem Missa, nam fructus Beneficii habent rationem stipendii. Hinc Canonici & Capellani tenentur applicare fundatori soli Missas, quas ex fundatione tenentur celebrare: talis quippe fuit intentio fundatoris, etiamsi eam non expresserit; nam hæc est praxis communis, quæ est optima foundationum sicut legum interpretes;

pres; & ubi aliud non constat præsumptio est pro fundatore; in dubio enim quisque præsumitur sibi optimè consulere voluisse.

8. S. Congregatio apud Fagnan. declaravit eum, qui accepit stipendium ad celebrandam Missam pro mortuo, & aliud stipendium ad celebrandum pro alio, v. g. infirmo, non satisfacere unicâ Missa utrique obligationi, applicando fructum satisfactorium mortuo & impetratorium infirmo. Et verò cum Missa pro aliquo celebrari debet, ei totus fructus, cuius est capax, applicari debet. Fructus autem impetratorius prodest mortuis; nam poenæ peccatis debitæ remitti possunt, non solum per modum seu viam satisfactionis, sed etiam per modum impetrationis.

9. Obligatus ad celebrandum in tali Ecclesia vel altari peccat mortaliter, si sine iusta & gravi causa alibi celebret: quia in re gravi defraudat fundatorem vel dantem stipendium. Quòd si Capellanus impediatur à celebrando per paucos dies, juxta multos non tenetur supplere per alium, vel compensare; quia non præsumitur hanc fuisse mentem fundatoris, cum nequidem famulis ob eam causam stipendium minui soleat. Secus, si pluribus diebus sit impeditus.

10. Beneficiarius non potest propriâ auctoritate imminuere numerum Missarum olim constitutum, etiamsi ob imminutionem reddituum, vel valoris pecuniæ non accipiatur sti-
pen-

pendium sufficiens. Sed recurrendum est ad Episcopum ex Trid. sess. 25. c. 4. imò ad Papam ex decreto Urbani VIII. ubi illud viget.

Q. 8. *Quanam observanda circa Ecclesie pollutionem, reconciliationem & execrationem?*

Resp. I. Est mortale celebrare Missam, vel Officia divina, vel mortuum sepelire in Ecclesia polluta nec reconciliata, vel interdicta, vel execrata: quia est contra prohibitionem Ecclesie in re gravi ad Religionem pertinente. Nulla tamen ideò contrahitur Censura, vel irregularitas, cum nulla sit in jure expressa. Hinc si Sacerdote celebrante Ecclesia notoriè polluitur, tenetur intermittere Missam, si nondum Canonem inchoavit: nam hoc inchoato debet perfici Missa. Ita Missale Rom. jam enim posita est proxima præparatio ad consecrationem,

Resp. II. Ecclesia polluitur seu violatur, ita ut indigeat reconciliatione. 1. Per injuriosam humani Sanguinis effusionem, quæ vox copiam Sanguinis indicat, c. ult. *de consec. Eccles.* & c. un. *cod. Tit. in 6.*

3. Per homicidium voluntarium & injuriosum, licet factum sine effusa Sanguine, ut per venenum, strangulationem, &c. cap. 4. *de consecrat.* & can. 19. *de consec. dist. 1.* unde non polluitur Ecclesia ob inculpabilem occisionem, ut si fiat ab homine mente capto. Requiri-

quiritur autem ut vulnus sit receptum in Ecclesia: unde si quis extra percussus, ad eam confugiat ibique moriatur, vel sanguinem plurimum effundat, non polluitur. At polluitur si vulnere ibi accepto, saucius foras exeat, & extra Ecclesiam moriatur, vel sanguinem effundat; vel si vulneretur in Ecclesia ab existente extra eam jactu lapidis, vel explosione catapultæ.

3. Per qualemcunque humani seminis effusionem voluntariam, c. ult. *de consec. Eccles.* & c. 20. *de consec. dist. 1.* etiam secundum omnes per actum conjugalem; nam verba legis generalia sunt, *Subi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus.*

4. Per sepulturam excommunicati non tolerati c. 7. *de consec. Eccles.* secundum multos non polluitur ob sepulturam Hæretici notorii, in locis scilicet ubi Hæretici Catholicis permixti tolerantur, si non sit nominatim denunciatus, quamvis illicita sit, ex c. 2. *de hæret. in 6.*

5. Per sepulturam infidelis non Baptizati c. 27. & 28. *de consec. dist. 1.* & proinde infantis non Baptizati, contra aliquos hoc de infante negantes; quamvis omnes fateantur esse mortale illos ibi sepelire, & inde cadavera illa si possint, extrahenda esse: nam est verè infidelis non Baptizatus.

Observa. 1. Nomine Ecclesiæ quoad hunc effectum non intelliguntur Oratoria in domibus privatis etsi ab Episcopo designata ad celebran-

brandum: nam jura loquuntur solum de Ecclesiis. At secundum varios intelliguntur loca publica, ut Eremitoria aliqua, Hospitalia, & similia quæ nec consecrata nec benedicta sunt, sed deputata ab Episcopo ad hoc ut in iis publicè celebretur; in quibus nequeunt corpora infidelium sepeliri: quia hæc loca comprehenduntur nomine Ecclesiæ, cum ita communiter appellantur. At quælibet Ecclesia, etsi nec consecrata nec benedicta, secundum illos polluitur ex c. ult. *de consec. Eccles.* & c. 10. *de immunit.* &c.

2. Coemeterium benedictum polluitur iisdem modis, quibus Ecclesia, ita ut mortale sit in eo sepelire; & eodem modo reconciliatur.

3. Uterque locus non indiget reconciliatione, quæ est actus publicus, nisi factum publicè constet, & notorium sit, ita ut nullâ tergiversatione celari possit; nec sufficit quod per duos vel tres testes probari queat.

4. Etsi isti actus sint occulti, sunt tamen vera sacrilegia, utpote ab Ecclesia prohibiti ob reverentiam loco sacro debitam. Et verò si illi actus postea fiant notorii, Ecclesia eget reconciliatione: ergo antè notorietatem jam erant sacrilegi & contra prohibitionem Ecclesiæ; non enim tales incipiunt esse, dum publici fiunt. *Ita commun.*

5. Ecclesia non censetur polluta, si aliquid ex dictis contigerit supra Ecclesiæ fornicem
vel

vel tectum, vel in cameris adhærentibus, in turri, vel subterraneo specu, qui non sit ad sepulturam, vel secundum multos in Sacristia: quia hæc non pertinent ad Ecclesiæ Corpus, nec cultui divino deputantur; ac proinde tunc non committitur sacrilegium. Secus, de Capellis, quia sunt partes Ecclesiæ, & ad Sacrificium destinatae sunt.

6. Pollutâ Ecclesia polluuntur simul Altaria, imo & Cœmeterium, si sit ei contiguum: quia accessorium sequitur conditionem principalis, ex Reg. 42. Jur in 6. Secus, si ab ea remotum fuerit. At polluto Cœmeterio, non ideo polluitur Ecclesia, nam minus non trahit ad se majus, nec accessorium principale, c. un. de consec. Eccles. vel Alt. in 6.

Resp. III. Ecclesiæ pollutio tollitur ejusdem reconciliatione. Si fuerit tantum benedicta, potest reconciliari cum aqua benedicta communi per simplicem Sacerdotem ex Licentia Episcopi. Si consecrata sit, reconciliari potest à solo Episcopo, c. 9. de consec. Eccles. idque ritu in Pontificali præscripto.

Porro non reconciliatur præcisè per celebrationem Missæ, etiam bonâ fide factam. Ita De Lugo, Azor, Layman, & alii. Tum quia per illam Ecclesia non consecratur: tum quia Consecratio & Benedictio, & reconciliatio, cum sint Jure Canonico instituta, debent fieri per ritus à canonibus præscriptos: at nullus
Canon

Canon ista per celebrationem Missæ perfici
statuit.

Resp. IV. Ecclesiâ exsecratur, seu amittit
suam consecrationem, ita ut denuò consecrari
debeat, si parietes Ecclesiæ secundum mayo-
rem partem destruantur, aut corruant; vel
omnis eorum crista, aut major saltem pars
simul auferatur, ex c. 20. de consec. dist. 1.
iuncto c. *Lignis* de consecrat. Eccles. secus, si
parietes paulatim & successivè destruantur ac
reficiantur; quia semper manere censetur
idem numero Templum: modò tamen pars,
quæ additur, non sit major, quia id quod ma-
jus est, censetur ad se trahere quod minus est.
Neque si tectum solùm corruat, quia conse-
cratio est potissimum in parietibus, & exte-
rioribus crustis, ubi linitio & cruces fiunt, ex
cit. juribus. Porro exsecratâ Ecclesiâ,
non ideò exsecrantur altaria, nec
vicissim.

